

Надзвичайний і Повноважний Посол Швейцарської Конфедерації в Україні Крістіан Шьоненбергер:

«Ми вклали інвестиції в освіту та наукові дослідження»

«З.С.»: Пане Посол, Швейцарія є однією з найзаможніших країн Європи та світу, у чому полягає рецепт успіху?

Крістіан Шьоненбергер: На мою думку, причина успіху полягає в нашій політичній системі. Ми не володіємо такими ресурсами, як природний газ, нафта, золото, тому протягом тривалого часу Швейцарія була бідною країною. Але ми вклали інвестиції в освіту та наукові дослідження, наполегливо працювали у цьому напрямі, і, зрештою, справи пішли добре. Саме сьогодні наша економіка – цілком конкурентоспроможна, оскільки багато вкладаємо в наукові дослідження, також успішно залуцаємо внутрішні та зовнішні інвестиції.

«З.С.»: Першого червня 2012 р. відбулася безпрецедентна подія в новітній історії України – створено зону вільної торгівлі з ЄАВТ. На Вашу думку, якими є переваги цієї угоди для України та Швейцарії?

Крістіан Шьоненбергер: Ця угода, безумовно, сприятиме зростанню обсягу торгівлі між нашими країнами. Вона передбачає скасування деяких митних бар'єрів, але не обмежується лише митною сферою. В угоді також передбачено проведення політики вільної конкуренції, наслідком чого повинно стати покращення інвестиційного клімату та збільшення обсягу торгівлі. Інвестори зацікавлені вкладати в ті країни, де для них створюються сприятливі умови. Ми вважаємо цю угоду важливим кроком уперед на шляху розвитку як швейцарської, так і української економік. Але не треба вважати підписання угоди початком якихось казкових змін, це важливий і

Безпрецедентна подія в новітній історії України відбулася 1 червня 2012 р. – створено зону вільної торгівлі з Європейською асоціацією вільної торгівлі. Про перспективи співпраці та досягнення минулих років в інтерв'ю журналу «Зовнішні справи» розповів Надзвичайний і Повноважний Посол Швейцарської Конфедерації в Україні Крістіан Шьоненбергер.

необхідний крок, але умови угоди потрібно виконувати – проводити належні реформи у внутрішній політиці.

«З.С.»: Чи можна вважати цю угоду воротами на ринок Європейського Союзу для України?

Крістіан Шьоненбергер: Угода про вільну торгівлю з ЄАВТ (Швейцарією, Норвегією, Ісландією та Ліхтенштейном) не стане воротами на ринок Європейського Союзу. Вона відкриває шлях до внутрішнього ринку країн ЄАВТ, оскільки стосується лише України і зазначених членів асоціації та не призначена для інших країн.

«З.С.»: З часу підписання угоди спостерігається значний приріст швейцарських інвестицій в економіку України, зростання експорту українських товарів до Швейцарії та імпорту швейцарських товарів. Що потрібно зробити для збільшення обсягів взаємної торгівлі та подолання міфу про неконкурентоспроможність українських товарів на ринках західної Європи?

Крістіан Шьоненбергер: Ключовим елементом успішної експортної політики є якість експортованих продуктів. Це домашнє завдання для української економіки. Товари повинні відповідати найвищим стандартам якості, тоді вони будуть потрапляти на зовнішній ринок. В Україні є багато потенційно конкурентоспроможних підприємств, але їм необхідно інвестувати в новітні наукові розробки, щоб бути конкурентоспроможними на світовому ринку.

Швейцарія підтримує Україну на шляху збільшення конкурентоспроможності її економіки, ми налагодили постійну технічну співпрацю. Зокрема, цього тижня було відкрито «Центр більш чистого виробництва в Україні» при Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут». Цей проект фінансується Австрією та Швейцарією, його мета – зробити українські підприємства більш енергоефективними, щоб у майбутньому їм знадобилося менше енергозатрат для виробництва того ж обсягу продукції. Унаслідок

цього збільшиться конкурентоспроможність підприємств на світовому ринку.

«З.С.»: **Говорячи про інші найбільш перспективні сфери двосторонньої співпраці, чи можна сказати, що Швейцарія відкрила для себе потенціал України в аграрній сфері?**

Крістіан Шьоненбергер: Я не сказав би, що потенціал України у цій сфері вже використаний. У цьому секторі працюють швейцарські інвестиції. Є один виробник, що виробляє продукти з ягід у Західній Україні, також є інший виробник із швейцарським капіталом у Центральній Україні, що виробляє натуральні продукти. Але зроблено лише незначні кроки щодо вкладання інвестицій у цю галузь. Як відомо, в Україні діє мораторій на продаж сільськогосподарських угідь, цей аспект ускладнює співпрацю в цій галузі, адже необхідно укласти багато угод з окремими власниками. Для того, щоб збільшити потік іноземних інвестицій, необхідно провести земельну реформу, щоб була можливість купити землю за прозорими правилами. Швейцарська компанія «Сингента» досить успішно працює в аграрному секторі України, вона займається насінням, гербіцидами, захистом урожаю. Ця компанія допомагає українській аграрній продукції бути більш конкурентоспроможною.

«З.С.»: **Пане Посол, що Ви можете сказати про плани посольства в гуманітарній сфері?**

Крістіан Шьоненбергер: Україна та Швейцарія співпрацюють у багатьох галузях: політика, економіка, культура. Ми налагодили технічну співпрацю, як уже зазначав, співпрацюємо на рівні діаспор. Ми дуже задоволені поточним рівнем співпраці, адже налагоджено політичний діалог, співпрацюємо в рамках ОБСЄ. Що стосується сфери культури, то хочу відзначити спільну постановку українського театру «Дах» і швейцарського театру «Віді Лозанна». У Швейцарії та Україні було представлено виставу «Вій» за мотивами повісті Миколи Гоголя. Також співпрацюємо в галузі кіно, музики та літератури. Ми дуже задоволені цією співпрацею. Стосовно технічної співпраці – маємо стратегію на 4 роки. Швейцарія щороку інвестує приблизно 15 млн. швейцарських франків (близько 16 млн. дол. США) в Україну. Наприклад, у збільшення енергоефективності, сферу охорони здоров'я, реформи щодо децентралізації влади. Ми дуже задоволені результатами такої діяльності.

«З.С.»: **Торкаючись теми багатосторонньої дипломатії, як Ви можете охарактеризувати взаємодію наших держав у рамках ОБСЄ?**

Крістіан Шьоненбергер: Лише розпочато нашу співпрацю. Як трійка ОБСЄ, разом очолюємо цю організацію, Україна – головує, ми надаємо підтримку у виконанні її програми. У нас є спільні пріоритети в політичній сфері, галузі енергетики та вирішенні проблеми заморожених конфліктів. Плідно співпрацюємо на рівні спеціальних комісій, також добре налагоджено співпрацю між нашими послами в ОБСЄ. Упевнений, що протягом нинішнього року ця співпраця буде дуже плідною.

«З.С.»: **Ураховуючи багаторічний досвід Швейцарії як нейтральної країни та досвід тісної співпраці з ЄС, не набуваючи формального членства в ньому, що з цього, на Вашу думку, могла б використати Україна?**

Крістіан Шьоненбергер: Швейцарія має багаторічний досвід співпраці з ЄС. Усі наші сусіди, за виключенням Ліхтенштейну, є членами цієї організації. Історія наших відносин нараховує вже понад 50 років. За цей період ми вирішили багато питань взаємної зацікавленості. На сьогодні Швейцарія має більше 100 діючих угод із Євросоюзом у різноманітних галузях: щодо вільного пересування громадян, товарів; щодо повітряного та автомобільного транспорту; у галузі наукових досліджень; у сфері культури та ЗМІ. Таким чином, Швейцарія є достатньо інтегрованою в європейський простір без набуття формального членства в ЄС, спричиненого відсутністю підтримки ідеї членства більшістю суспільства. Це також причина того, чому Швейцарія співпрацює з ЄС на рівні галузевого співробітництва, застосовуючи секторальний підхід і вирішуючи проблеми там, де вони виникають. Звичайно, частина населення Швейцарії має бажання приєднатися до ЄС. Інша воліє не робити цього за жодних обставин. Але переважна більшість громадян Швейцарії підтримує галузеву співпрацю з Євросоюзом.

«З.С.»: **Ваша Високоповажносте, що нового може принести цьогорічний світовий економічний форум у Давосі в наші двосторонні відносини?**

Крістіан Шьоненбергер: Всесвітній економічний форум – це хороший майданчик для зустрічей людей, які приймають рішення. Але сам по собі форум не може вирішити всі проблеми світу. На мою думку, вагомою його перевагою є те, що він надає можливість широкому колу співрозмовників зустрітись у неформальній атмосфері, поділитися своїми думками. Я гадаю, відносно економічної кризи вже є ознаки поліпшення ситуації. Рівень довіри до європейських держав зріс протягом останніх місяців, наслідком чого стало відновлення доступу до міжнародних ринків капіталу. Тенденція поліпшення європейської економіки вже розпочалася, і Всесвітній економічний форум сприятиме побудові довіри між світовими лідерами.

«З.С.»: **Цей рік розпочинає третю декаду дипломатичних відносин між нашими країнами. Яким є підсумок попередніх двох десятиріч і якими, на Ваш погляд, є перспективи на майбутнє?**

Крістіан Шьоненбергер: Гадаю, що протягом минулих років ми заклали хороший фундамент для співпраці, на якому можемо будувати відносини й надалі. Як я зазначав, це повинно відбуватися в різних сферах: політиці, економіці, культурі, у сферах громадянського суспільства, технічної взаємодопомоги. Ми налагодили плідне співробітництво, але ще багато потрібно зробити. Як Україні, так і Швейцарії варто докласти чимало зусиль, щоб повною мірою використати потенціал нашої співпраці. І я вважаю, що ми рухаємося у правильному напрямку.

*Інтерв'ю підготував магістрат
Дипломатичної академії при МЗС України
Володимир ЛИВИНСЬКИЙ*